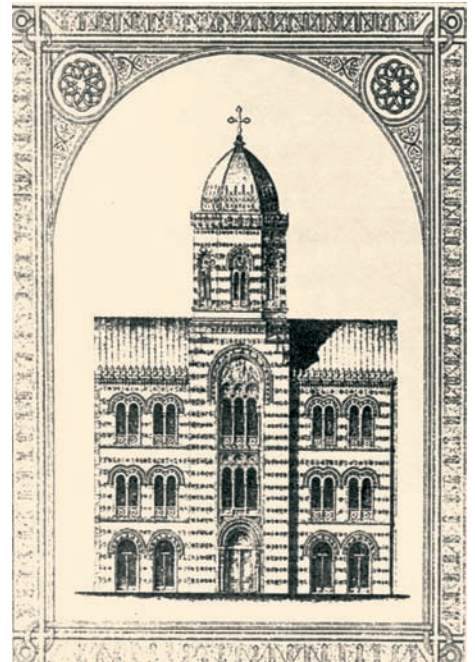

4. Ελληνορθόδοξη Εκκλησία

Οι Έλληνες σε όποιο μέρος της γης κι αν πήγαν, πήραν μαζί τους τη γλώσσα τους, τα ήθη, τα έθιμά τους και τη θρησκεία τους. Αυτό ίσχυε στην αρχαιότητα, το ίδιο ίσχυε στα μεσαιωνικά χρόνια και το ίδιο ισχύει και στα νεότερα.

Ιστορικές παροικίες

Στις ιστορικές παροικίες υπήρχαν δεκάδες ελληνορθόδοξοι ναοί. Πολλές φορές οι κληρικοί που υπηρετούσαν σ'αυτές ήταν ταυτόχρονα και δάσκαλοι των ελληνικών γραμμάτων. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Άνθιμου Γαζή, του λογίου αυτού του ελληνικού διαφωτισμού που υπηρέτησε ως εφημέριος του ναού του Αγίου Γεωργίου στη Βιέννη. Οι εκκλησίες αυτές ανήκαν διοικητικά στο Οικουμενικό Πατριαρχείο. Εξαιρέση αποτελούσαν οι εκκλησίες στην Αίγυπτο και αργότερα και στην υπόλοιπη Αφρική που υπάγονταν στο Πατριαρχείο της Αλεξανδρείας.

Πρόσοψη της ελληνικής εκκλησίας της Αγίας Τριάδας στη Βιέννη.

Η εκκλησία του Αποστόλου Ανδρέα και του Αγίου Δημητρίου στη Μαδρίτη.

Παλιά φωτογραφία της Μονής Σινά στην Αίγυπτο.

Σχέδιο της Αγίας Σοφίας στο Bays Water του Λονδίνου.

Η εκκλησία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο Κάιρο.

Μεταναστευτικές παροικίες

Οι πρώτοι μετανάστες στις Ηνωμένες Πολιτείες, στον Καναδά, στην Αυστραλία, στη Μεγάλη Βρετανία, στη Νότια Αφρική και αλλού, για να διατηρήσουν την πίστη τους φρόντισαν από πολύ νωρίς να οργανώσουν τις δικές τους ελληνορθόδοξες εκκλησίες.

Ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στη Μελβούρνη Αυστραλίας.

Η πρώτη ορθόδοξη εκκλησία στην Αμερική, Νέα Ορλεάνη 1864.

Άποψη του εσωτερικού διάκοσμου της εκκλησίας Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, πρώτης ελληνικής ορθόδοξης εκκλησίας στις αρχές του 20ου αιώνα στο Μόντρεαλ και πρώτης ελληνικής εκκλησίας στον Καναδά.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗΝ ΓΡΑΜΜΗΝ.—ΟΜΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΡΓΑΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗΝ

ΑΥΤΟΣ είναι ο γενικός κανών της 'Ελληνικής μεταναστεύσεως. "Αν εξαιρέση κανείς το πολύ έν είκασιν επί τοις εκατόν, όλους τούς άλλους 'Ελληνας της 'Αμερικής ήμπορει να τούς συμπεριλάβη εις τόν κανόνα πουν ήμπορει να τούς φαντασθ ή με τήν σκαπάνην και με τόν πεισίριον εις τας σιδηροδρομικάς γραμμάς, με τόν λύχνον του μεταλλωρύχου εις τά βήλα βάθη της γής, με τόν πέλεκυν του ύλοτόμου εις τήν έξοδον, με τόν overall του βιομηχανικού σημεργου εις τά εργοστάσια και όπου άλλου ή 'Αμερικανική επιχειρηματικότητα άσκαχολεί βραβείας στίκαρους διά τήν δημιουργίαν έργων και ήλλων. Τά όγδόετα τούλάχιστον εκατοστά των 'Ελλήνων της 'Αμερικής είναι εργάται παρά τον καθημερινόν και ένίοτε νυχθημερόν, σημερινόν πλούτον, μεταγγίζον τον θυσία των εις τας μέλας του οικονομικού ουστήματος της 'Αμερικής, εις τμήματα της τεμπίλας μηχανής, ή ίσως παράγει τά κμήματα ανά τήν ήλιον 'Αμερικανικήν δολλλάριαν 'Ημερημί α λ ι σ τ α ν ά έπαλλάξη κανείς τόν γρανικανόνα πάσης ημών εξαπρέσεως, και λάβη δε' όφει καταλείπει οι 'Ελληνας οι οποίοι άποικούν τας εξαπρέσεως αρχίχουν συνήθως τά στάδιόν των εις τήν 'Αμερικανικήν ή τα χειρωνακτικά ήμελεία. Τό χειρωνακτικόν του 'Ελληνας εργάτου είναι ή άποσία προς τόν παγγέλμα του. Αποστατεί μέλις καθήκον να ράβη εις κερμα γωνίαν του μμήματος του μερι-

κάς εκατοντάδας δολλαρίων, μεταμορφώνεται άφνης και άπροσδοκώτως εις ήμπορον πλανόδιον ώς επί τόν πλείστον και με προχήλαστον κατάστημα άφνει καταβριν τούς όρμούς και τόν κάρρον διά να γείη άπληθη καταστηματαρχής, και μία ήμεραν ήρχαθεόρβεται θανάμει τών νόμων της έξελίξεως εις έν άπό τά κεντρικώτερα και πολυτελέστερα καταστήματα της πόλεως εις τήν όποιαν ή θ α η σ ε ν. Έντεθεν αι εξαπρέσεως του γενικού κανόνα.

"Όταν οι 'Ελληνες ήσαν όλίγοι εις τήν 'Αμερικανικήν και δέν ύπήρχε μεταναστευτικόν πρόβλημα διά τήν 'Ελλάδα ούτε όλικόν ισραμιάδων δι' ένείνους οι όποιοι δέν θέ μάθουν ποτέ τί είναι 'Ελληνική μετανάστευσις, αλλά θέ έποδύρονται δι' αύτήν μόνον προς κλήσιν όλίγου χάρου έλλείψει

άλλου φλέγοντος ζήτηματος—τή καιρώ λοιπόν έντεθεν οι 'Ελληνες εργάται ήσαν σχεδόν άγνωστοι εις αύτήν τήν χώραν. Τά εργοστάσια δέν είχον γνώσιν των 'Ελληνικών βραχιόνων και αι σιδηροδρομική γραμμική ήσαν δυσπρόδοτοι δι' άνθρώπους οι όποιοι δέν είχον τότε συγγενείς, φίλους και συμπατριώτας έδώ διά να τούς άκούσουν εις τά έσωτερικόν και να τούς πάρουν παρά τόν πλευρόν των. Η νυχθημερος έρθοστασία εις τούς όρμούς των παραλίαν και μερικόν έν των μεγαλύτερων μεσογειών πόλεων με ένα κουτί γλοκά, με μερικά άνθη ή με ένα κάρρον φορτωμένον με μήλα και πορτοκάλια ήτο ή προχειροτέρα έργασία διά τόν 'Ελληνα μετανάστην της πρό δεκαπέντα ένών έποχής. Ίώρα τά πράγματα ήλλαξαν. Ο 'Ελλην μετανάστης δέν μένει πλέον κατ' ανάγκην εις τήν Νέαν Ύόρκην διά τόν φόρον του άγνωστου έσωτερικού, ούτε όταν άποφασίση να πάρη τόν τραϊνον αποτιθάζεται κατά προτίμησιν εις τήν πρώτην μεγαλούπολιν, της οποίας θέ τόν θαυμάσιον ό επιδλητικόν σιδηροδρομικόν σταθμόν. Επρίν άφηση τήν 'Ελλάδα έχει τόν σχεδιόν του, γνωρίζει πού θέ είναι τόν στάδιόν της βιοπάλης του, έχει άποικον ιδέαν του είδους της εργασίας ή οποία τόν περιμένει, και μόλις του άκουσιν οι κάρβουροι της Ellis Island ότι είναι δεκτός εις τήν Νέαν Ύην της 'Εκαγγελίας, έπιτιθάζονται άμέσως και άρδώς της πρώτης άμαχοστοιχίας διά τήν Πενσυλβανίαν, διά τήν 'Ιλλινόις, διά τήν Νεβράσκα, διά τήν Γιόουτταν, διά

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΥΠΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ.—Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΛΗ ΤΗΣ ΝΕΒΡΑΣΣΑΣ

Έλληνες εργάτες στην Αμερική γιορτάζουν το Πάσχα, όπως παρουσιάζεται το 1912 στην ελληνική εφημερίδα Ατλαντίς.

Τα πρώτα χρόνια στις μεταναστευτικές παροικίες τελούνταν υπαίθριες λειτουργίες ή λειτουργίες σε μεγάλες αίθουσες στις οποίες συμμετείχαν ορθόδοξοι από διάφορες εθνικότητες. Στον Καναδά για παράδειγμα τέτοιες λειτουργίες έγιναν στο Μόντρεαλ με τη συμμετοχή Ελλήνων και Σύρων ορθόδοξων στα τέλη του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ου, προτού ιδρυθούν ελληνικές ορθόδοξες εκκλησίες. Τότε ο αριθμός των Ελλήνων στον Καναδά ήταν περιορισμένος. Το ίδιο φαινόμενο συναντούμε και στην Αυστραλία.

Μια υπαίθρια λειτουργία ορθόδοξων στην Αυστραλία το 1933.

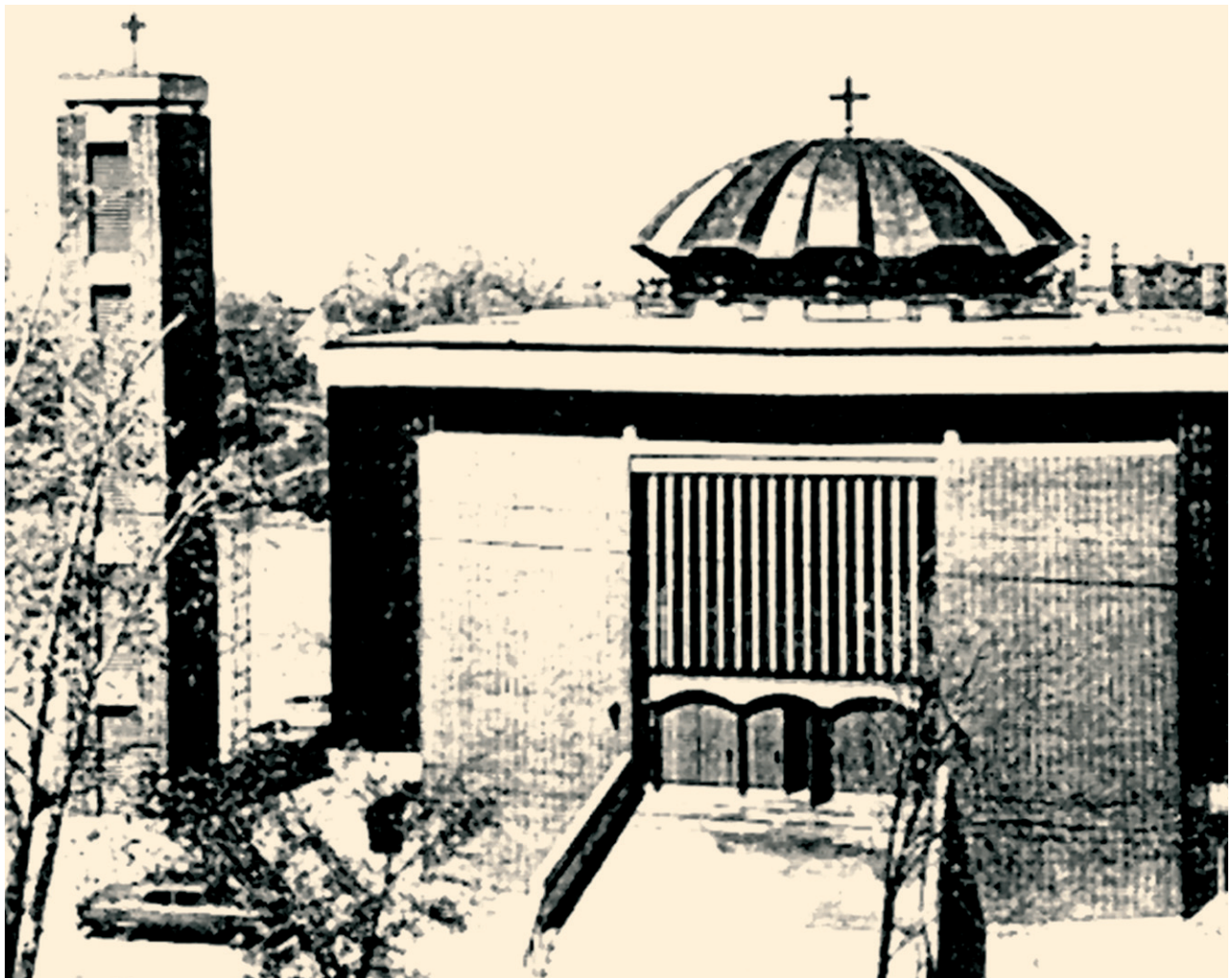

Ο ναός της Αγίας Τριάδας στο Σύνδνεϋ της Αυστραλίας που λειτούργησε για πρώτη φορά το 1898 για ορθόδοξους διαφόρων εθνικότητων. Διακρίνεται το εκκλησίασμα μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας.

Οι πρώτες εκκλησίες που ιδρύθηκαν από τους μετανάστες στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά, την Αυστραλία και αλλού ήταν ανεξάρτητες. Συνήθως οι Κοινότητες έφεραν από την Ελλάδα έναν ιερέα που εξυπηρετούσε τις θρησκευτικές ανάγκες των πιστών. Δεν υπήρχε οργάνωση από την Εκκλησία της Ελλάδας ή το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Αργότερα, με την αύξηση των μεταναστών η Εκκλησία οργανώνεται. Στην αρχή η οργάνωση αυτή ξεκίνησε από την Εκκλησία της Ελλάδας, αλλά αργότερα οι ελληνορθόδοξες εκκλησίες πέρασαν στη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Έτσι, το 1922 ιδρύθηκε η Ελληνική Ορθόδοξη Αρχιεπισκοπή Βορείου και Νοτίου Αμερικής με έδρα τη Νέα Υόρκη. Η Αρχιεπισκοπή περιλάμβανε τις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και τη Νότια Αμερική.

Η εκκλησία Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Μόντρεαλ.

Ο καθεδρικός ναός του Αγίου Γεωργίου στο Μόντρεαλ (Καναδάς).

Στην Αυστραλία ιδρύθηκε το 1924 η Ιερά Ορθόδοξη Μητρόπολη Αυστραλίας, η οποία μεταπολεμικά έγινε η Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας.

Το 1996 το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως προχώρησε στην ίδρυση ανεξάρτητης Μητρόπολης Καναδά και δύο ανεξάρτητων Μητροπόλεων στην Κεντρική και Νότια Αμερική. Στις Ηνωμένες Πολιτείες συνέχισε να λειτουργεί η Αρχιεπισκοπή χωρίς όμως δικαιοδοσία στη Νότια Αμερική και τον Καναδά.

Ο κουβανός ηγέτης Φιντέλ Κάστρο παραδίδει στον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο το κλειδί του ελληνορθόδοξου καθεδρικού ναού του Αγίου Νικολάου στην Αβάνα, δώρο του κουβανικού λαού στην ορθόδοξη Εκκλησία. Τα εγκαίνια του ναού τέλεσε ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος παρουσία του ηγέτη της Κούβας Φιντέλ Κάστρο στις 25 Ιανουαρίου 2004.

Ο Τίμιος Σταυρός στο Λαβάλ (Καναδάς).

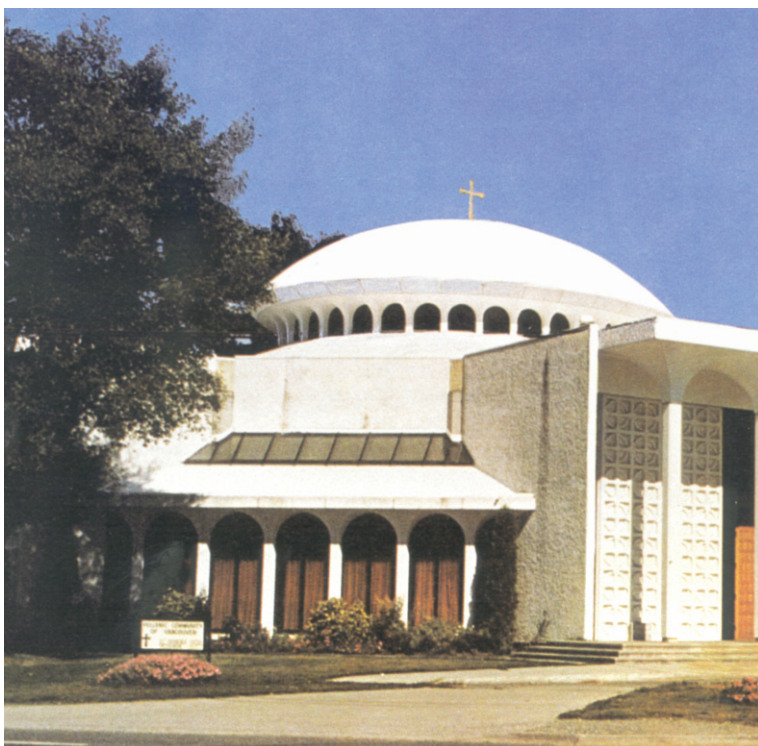
Ο Αρχιμανδρίτης Δανιήλ Σκάρπας ιερέας του Αγίου Γεωργίου, Τορόντο (1926).

Εκκλησία Αγίου Γεωργίου, Τορόντο.

Εκκλησία Αγίου Γεωργίου, Τορόντο. Εσωτερική άποψη.

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου της Ελληνικής Κοινότητας Βανκούβερ (Καναδάς).

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου της Ελληνικής Κοινότητας Χάλιφαξ (Καναδάς).

Η πρώτη ελληνική εκκλησία Οτάβας (1947).